

Adatbázis rendszerek I

2011.09.15

Követelmények DBMS-el szemben (nagy adatmennyiség, hatékony védelem, megbízható)

Hogyan valósíthatók meg?

1.Hatékony adathozzáférés

2.szelekció, szűrés

milyen algoritmus?

Alap algoritmus -> B-fa index

Van 1 rekord Lista és kulcs mezőknek megfelelően szeretnék kiválasztani

Algoritmus változatok:

1. *lineáris, szekvenciális keresés*

Lassú

$O(f) = (g \mid \text{létezik } n_1, n_2 \in \mathbb{N}^+ : g(x) < n_1 * f(x) + n_2)$

Az O az egy közelítés a feladat megoldásához szükséges idő és a feladat méretével kapcsán.

A O osztálynál a görbének a jellege számít és lineáris.

Hatékonyságok:

1. $O(\log x)$
2. $O(x)$
3. $O(x^2)$
4. $O(a^x)$

Szekvenciális – $O(x)$

2. *Felező keresés*

Előfeltétel: rendezett

Minden lépésben felezi a keresési tartományt

Ez lenne jó, miért nem megy a gyakorlatban?

a) A lista nem rendezett. *Miért nem rendezzük?*

-mert nagy költség

-minden beszúrásánál módosítunk

$O(\log x) + O(x)$

b) Az illesztés költségét láncolt listával meg tudjuk oldani

c) skiplista

A gyakorlatban mit alkalmazunk?

Vegyes megoldás lesz (index struktúra)

Rekord lista, nem rendezett $O(1)$

Viszont a kereséshez egy segéd rendezett struktúrát alkalmazunk.

Kulcs szpecifikus

Egy rendezett tábla amiben a kulcsok szerepelnek. Minden kulcshoz tartozik egy link.

Index struktúra – kulcsértékek és pointerok kulcs szerint rendezett listája.

Probléma: ha viszont beszúrunk akkor az indexnek is módosulnia kell.

Gyakorlati nyereség a méret különbségből fakad.

Különbség – kis méret estén befér a struktúra a memóriába nagy méret estén nem.

Nyereség:

- a) olvasás költség
- b) rugalmasabb struktúra, mert 1 fizikai sorrendhez több logikai sorrendet is támogat.

Index megvalósítása

Ha az index hosszú akkor lassú lesz

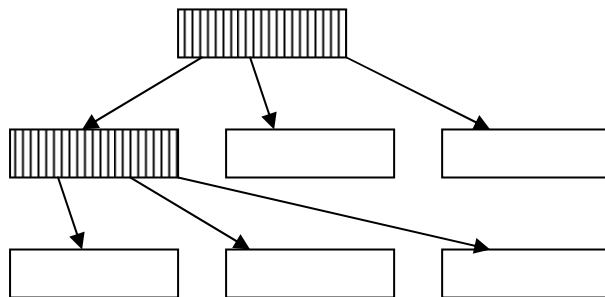
Sok elem esetén az index is kiszorulhat a memóriából.

Hogyan lehet gyorsítani?

Az indexet is indexeljük

Megvalósítása a hierarchikus index-fának

Gyakorlati szempontból a listát darabokba tároljuk.

Fix méretű bejegyzés szám

A B-fa nagy előnye, hogy kiegyensúlyozott.

A hagyományos keresőfánál az ágak lefelé növekednek.

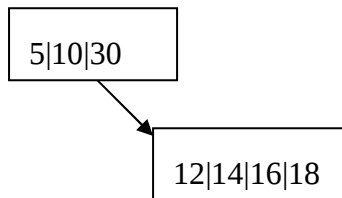
A B-fa forgatás nélkül oldja meg.

Beszúrás algoritmus

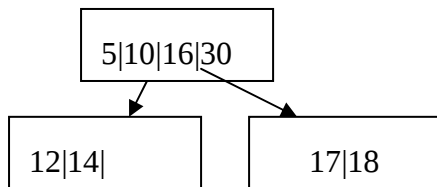
Minden levél azonos szinten van

1. tartalmazó levél megkeresése
2. ha a levél nem telített, elem beszúrása (rendezve)
3. ha nem fér be,
  - logikailag beilleszti az elemet
  - a középső elem kiválasztása
  - új testvér levél létrehozása
  - az elemek felét átviszi
  - a középső elem felkerül a szülőbe
  - a pointerok igazítása

Minta

Vigyünk be pl a 17-et

A középső elem beillesztése a szülőbe újabb hasítást válthat ki. Ha megtelik egy gyökér, új gyökér keletkezik.

A B+ fánál vannak testvérek közötti pointerek.

A B+ fa akkor gyorsít, ha intervallum keresést végzünk.

Hash – egy alternatívája az indexnek.

Az index összehasonlítással keres, a hash viszont nem.

Időigénye : $O(1)$ – mert lemezolvasásra nincs szükség, tehát a hasító függvény lenne a legjobb megoldás. Problémája a túlcsoordulás. Túlcsoordulás esetén $O(x)$ – válhat a keresés.

A hasító függvény hátránya:

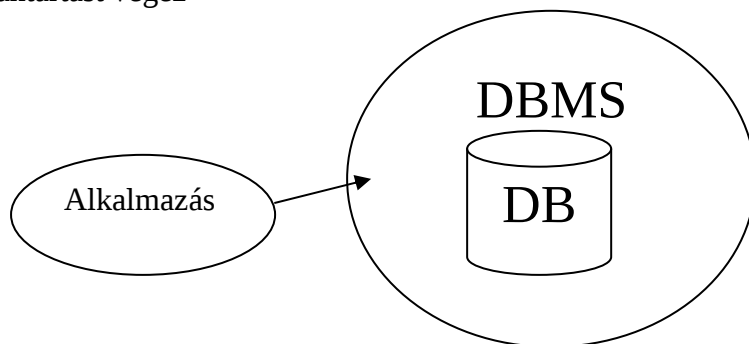
- nem megbízható
- Akkor használjuk sikerrel, ha a szétszandó elemek eloszlása ismert. Ha statikus az adat jó a Hash, viszont ha dinamikus akkor az index.

Sok funkció kell a hatékony adatkezeléshez:

- védelem
- értelmezés
- konkurencia
- I/O
- Tranzakció kezelés

DB: Integrált adatrendszer, amely az adatokat adatmodell szerint tárolja, perzisztens adattárolást végez, alapadatok + kapcsolatok + meta adatok

DBMS: olyan programrendszer, amely vezérli a DB-hez való hozzáférést és belső karbantartást végez

Részletes funkcióábra:

Hálózati, kapcsolati réteg
Szintaktikai elemzés
Szemantikai ellenőrzés
védelem
optimalizálás
tranzakció kezelés
Végrehajtó I/O

Ezek biztosítják a centralizált felületet

DBMS használata:

Cél: Üzleti adatok centralizált tárolása

1. Létrehozni a DB adatszerkezetet
2. Használat (lekérdezés, feltöltés)

Tervezés:

1. Szemantikai modell (terv) ER
2. Logikai adatbázis modell (részletes tervek)
3. Parancs létrehozás (SQL)
4. futtatás
5. tesztelés

ER modell:

Feladat: rendelés nyilvántartás.

Szemantikai modell célja: információelemek és kapcsolata, struktúrája.

-ER elemei:

- Egyed: önálló léttel bíró összefogó elem (ügyfél) termék
- Kapcsolat: egyedek közötti társítás
- Tulajdonság: Információelemek, melyek az egyedet vagy a kapcsolatot jellemzik.

Kapcsolatok

